Kerstdag 2020

Ds. Henk Gols, Stevenskerk, vrijdag 25 december 2020

[1e lezing: Hebreeën 1:1-9] (Willbrordvertaling)
1 Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot onze vaderen gesproken had door de profeten, 2 heeft Hij nu, op het einde der tijden, tot ons gesproken door de Zoon, die Hij erfgenaam gemaakt heeft van al wat bestaat en door wie Hij het heelal heeft geschapen. 3 Hij is de afstraling van Gods heerlijkheid en het evenbeeld van zijn wezen en Hij houdt alles in stand door zijn machtig woord. En na de reiniging der zonden te hebben voltrokken, heeft Hij zich neergezet ter rechterzijde van de majesteit in den hoge, 4 ver verheven boven de engelen, zoals Hij hen ook overtreft in de waardigheid die zijn deel is geworden.
5 Heeft God ooit tot een engel gezegd Gij zijt mijn zoon. Ik heb u heden verwekt? Of: ik zal een vader voor hem zijn en hij zal mijn zoon zijn? 6 Wanneer Hij evenwel de eerstgeborene opnieuw de wereld binnenleidt, zegt Hij: Alle engelen Gods moeten Hem hulde brengen. 7 Terwijl Hij van de engelen zegt: Die zijn engelen tot stormwinden maakt en zijn dienaars tot laaiend vuur, 8 spreekt Hij over de Zoon aldus: Uw troon, o God, is voor altijd en eeuwig, en de scepter van het recht is de scepter van zijn koningschap. 9 Rechtvaardigheid hebt Gij liefgehad en onrecht gehaat; daarom, o God, heeft uw God U gezalfd met de olie der vreugde en U geplaatst boven uw gelijken.

[Evangelie: Johannes 1:1-14] (Willibrordvertaling)
1 In het begin was het Woord en het woord was bij God en het Woord was God. 2 Dit was in het begin bij God. 3 Alles is door Hem geworden en zonder Hem is niets geworden van wat geworden is. 4 In Hem was leven, en dat leven was het licht der mensen. 5 En het licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan.
6 Er trad een mens op, een gezondene van God; zijn naam was Johannes. 7 Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het

Licht, opdat allen door hem tot geloof zouden komen. 8 Niet hij was het Licht, maar hij moest getuigen van het Licht. 9 Het ware Licht, dat iedere mens verlicht, kwam in de wereld. 10 Hij was in de wereld; de wereld was door Hem geworden, en toch erkende de wereld Hem niet. 11 Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet. 12 Aan allen echter die Hem wèl aanvaardden, aan hen die in zijn Naam geloven, gaf Hij het vermogen om kinderen van God te worden; 13 Zij zijn niet uit bloed noch uit begeerte van het vlees of de wil van een man, maar uit God geboren. 14 Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, zulk een heerlijkheid als de Eniggeborene van de Vader ontvangt, vol genade en waarheid.

[overweging:]

Voor sommigen was het allang zo, maar nu geldt het voor de meesten van ons: de kerstdagen zijn stil. En wonderlijk genoeg past dat wel. Het spoort met de 'stille nacht'. De stille nacht van de geboorte van het woord. Het eerste woord, dat leven is en licht, heeft ooit geklonken in de stilte. Het zwijgen van God werd opeens het spreken van God. Het duister van God werd zomaar het licht van God. Teruggaan naar de stilte, is een voorwaarde om het allereerste scheppingswoord te horen, om het opnieuw te horen, om het voor de eerste keer góed te horen, om als tot jou gericht te horen.

Er is een geheim, een in de stilte sprekend geheim. Vaak leven we zo oppervlakkig, zo onrustig, zo bij de hectische waan van de dag, zo beperkt op onszelf gefixeerd: gefixeerd op onze problemen en complexen, op een laag bij de grond verlangen naar comfort en succes; gefixeerd op wat er in ons leven misging en helaas voorbij ging— vaak leven wij zo oppervlakkig en gestresst dat er niets van een enig geheim overblijft. We draaien in onze cirkels rond, herhalen onszelf, maken dezelfde fouten opnieuw en zetten onszelf vast in een wel zeer beperkt beeld van wie wij zijn.

Dan opeens gebeurt er iets. De corona- of een andere crisis, er breekt iets, de 'crack in everything'. Opeens is het nacht, opeens is het stil. Maar in het stille duister, als het breekt in jou en

om je heen, mag je het geheim van het eerste scheppingswoord ontvangen. Een woord dat jou geboren doet worden. Zodat je niet meer alleen maar het kind van je ouders bent, zodat je niet meer alleen maar de optelsom bent van wat zich in je leven tot nu toe heeft voorgedaan. Een moment van genade: opeens zie je dat je meer bent dan zoals je gehavend bent geraakt, en scheefgegroeid. Zoals een kind geboren en alles ligt naar voren toe nog lopen, zo roept het eerste scheppingswoord jou tevoorschijn—en kijk: alles ligt weer open. Je bent niet meer wat je was maar je wordt die je zijn zult. Je bent niet je afkomst maar je toekomst.

Het geheim van Gods spreken maakt schepping mogelijk, en herschepping, geboorte van hemel en aarde, geboorte van mensen. Op Kerstmis vieren wij dat het scheppende geheim naar ons toekomt. Het zoekt ons op. Het roept ons op om achter ons te laten en te ontvangen wat ons geschonken wordt. Om het oude achter ons te laten, alles wat niet scheppend is maar stukmaakt en onszelf en de wereld verduistert.

Het geheim van het scheppende woord is vlees en bloed geworden. Het heeft nu ogen die ons aanzien. Het heeft een mond die tot ons spreekt. Het heeft handen die zich naar ons uitstrekken. Het heeft een naam gekregen: Jezus, een naam vol vrijheid, die door de wereld zingt. Het geheim van de ene liefdevolle God heeft zich tastbaar uitgedrukt, ligt nu uitgeprint, is een link geworden die je vandaag nog aan kunt klikken, is een mens geworden die jij kunt groeten en binnenlaten in je huis, in jouw stilte.

Wat ons gevraagd wordt is dat wij hem ontvangen. Zoals het brood dat ons wordt aangereikt niet bedoeld is om op onze hand te blijven maar om gepakt en gegeten te worden en opgenomen te worden in ons lijf. Helemaal deel van onze existentie. Mogelijk hielden wij Jezus toch te veel op afstand, als een mogelijk boeiend fenomeen, maar toch tamelijk buiten ons, buiten onze feitelijke leven. Maar Kerstmis betekent dat hij in ons geboren wil worden, dat hij ons gegeven wordt als een code die het downloaden van nieuw leven mogelijk maakt. Zo dichtbij en ingrijpend en vernieuwend is het feest dat wij deze dagen in alle stilte en toch zingend vieren.

In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest

Henk Gols, henkgols@planet.nl
Deze viering is in haar geheel terug te zien op:
https://kerkdienstgemist.nl/stations/2236/events/recording/160888680002236